

**Beskæftigelsesministerens besvarelse af spørgsmål nr. 17 af
17. november 2004 fra Folketingets Arbejdsmarkedsudvalg
(Alm. del).**

Spørgsmål nr. 17:

November 2004

Vores sag
20040040411/204-0004

Minsteren bedes kommentere artiklen "Forsker undsiger grundlaget for afvisning" fra "Arbejds miljø" nr. 9.

Svar:

I tidsskriftet The Lancet er refereret en canadisk helbredsundersøgelse af et større antal beskæftigede. Undersøgelsen vedrører ventilationsanlæg og er gennemført i 4 kontorbygninger. Undersøgelsen viser en mindsket forekomst af visse symptomer hos de ansatte, hvis dele af indblæsningsanlægget bestråles med ultraviolet (UV) lys, som virker steriliserende. Dette skyldes, at der konstateres en mindsket forekomst af mikroorganismer.

På baggrund af undersøgelsen spurgte Bjarne Laustsen (S) i brev af 1. juli 2004, om der fandtes en undersøgelse, der dokumenterede problemets omfang og løsningen herpå i Danmark - og hvis ikke - om jeg ville iværksætte en sådan undersøgelse.

I mit svar af 28. juni 2004 blev det oplyst, at en tilsvarende undersøgelse ikke er gennemført i Danmark, og at det heller ikke er sandsynligt at se tilsvarende problemer med vækst af svampe og bakterier i ventilationsanlæg i Danmark, da der er store forskelle på udformningen af typiske danske og typiske canadiske anlæg.

Dette skyldes, at befugtning i forbindelse med ventilation normalt kun anvendes i Danmark, når det er påkrævet af produktionstekniske grunde. I USA og Canada er det derimod normalt at befugte luften i forbindelse med ventilation. Det er netop befugtningen, som giver grobund for vækst af svampe og bakterier.

Videre blev det i mit svar oplyst, at både arbejdsmiljølovgivningen og bygningsreglementet stiller krav om, at ventilationsanlæg holdes rene, og at de kontrolleres. Det fremgår også, at der skal særlige begrundelser til, for at installere ventilationsanlæg med køling og befugtning.

Endelig blev det oplyst, at Arbejdstilsynet i 2001 gennemførte indsatsen "Arbejds miljø på kontor", der havde indeklima som særligt fokusområde. Der var intet i denne indsats, der tydede på, at nyere kontorhuse skulle have særlige problemer med ventilation og vækst af svampe og bakterier.

Jeg konkluderede derfor i mit svar til Bjarne Laustsen, at der ikke er behov for danske undersøgelser på området.

Det er grundlaget for denne konklusion, der nu stilles spørgsmålstegn ved i "Arbejds miljø" nr. 9.

I artiklen i "Arbejds miljø" anfører journalisten,

- 1) at de faktiske anlæg i Canada ikke er som beskrevet af Arbejdstilsynet (AT) og Statens Byggeforsknings Institut (SBI)
- 2) at de canadiske anlæg ikke har de fejl, som fremgår af mit svar, idet
canadisk kølet ventilation ikke recirkulerer med ca. 80 %, men i stedet med variabel recirkulation,
canadisk kølet ventilation ikke er kendetegnet ved luftbefugtning via måtte og recirkulation af befugtervand, men ved steril dampbefugtning
- 3) at recirkulation af luft ses i Danmark i bl.a. storcentre
- 4) at der er penge i at forbedre forholdene, da det giver mindre sygefravær på arbejdspladserne

Jeg har kontaktet AT, som har følgende bemærkninger til journalistens punkter:

Ad 1) Indledningsvist har AT taget udgangspunkt i oplysningerne og tegningerne i artiklen i The Lancet samt i en generel viden om opbygningen af ventilationsanlæg i Danmark og i Canada. SBI har i den anledning været kontaktet.

Ad 2) AT og SBI kan ikke tolke de oplysninger, der fremgår af artiklen i The Lancet anderledes, end at luften recirkuleres med ca. 80%. Den skematiske tegning i artiklen i The Lancet understøtter opfattelsen af, at der i forbindelse med ventilationen anvendes måttebefugtning. Er der i stedet tale om steril vanddamp, er dette imidlertid ikke afgørende. Det afgørende er ikke, om vandet er sterilt eller ej, men at der tilsættes vand til ventilationsanlægget og dermed gives grobund for vækst af bl.a. mikroorganismer.

Ad 3) AT har forholdt sig til ventilation i nyere kontorbygninger, da det var det, som undersøgelsen i The Lancet omhandlede.

Ad 4) AT er enig i, at der er god økonomi i at løse indeklimaproblemer, både samfundsøkonomisk og erhvervsøkonomisk. Nyere dansk forskning viser, at der kan opnås betydelige forbedringer af indeklimaet og produktiviteten ved at rense filtre og øge luftsiftene.

Endelig bringer journalisten spørgsmålet om hospitalsventilation op.

Arbejdstilsynet har ikke forholdt sig til dette, da det ikke er omtalt i artiklen i The Lancet og heller ikke var et emne i Bjarne Laustsens henvendelse.

AT oplyser, at anlæg, der er udført og drevet efter reglerne, ikke har nogen særlig risiko for mikrobiel forurening. Opstår mikrobiel forurening i anlæggene, skal de renses. Det vil ikke være hensigtsmæssigt at tilføje yderligere tekniske anlæg til ventilationssystemet, fx i form af UV-stråling.

Efter AT's opfattelse svarer den canadiske måde at forbedre indeklimaet på, til at spise mad af snavsede tallerkener, som man har bestrålet, for at sikre, at de er sterile. AT finder det mere hensigtsmæssigt at vaske tallerkenerne, før man spiser af dem igen. Dvs. at man hellere bør rengøre og vedligeholde anlæggene, således som der også stilles krav om i den danske lovgivning.

Jeg kan henholde mig til AT's kommentarer.

Da der imidlertid er rejst tvivl om AT's oplysninger og vurderinger i forbindelse med mit svar til Bjarne Laustsen, har jeg bedt AT tage kontakt til et uvildigt firma inden for området, med henblik på at dette firma foretager en fornyet vurdering af undersøgelsens relevans for danske forhold og herunder vurderer, om der skal gennemføres en lignende undersøgelse i Danmark. AT har efterfølgende oplyst, at man har taget kontakt til det rådgivende ingeniørfirma COWI.